550 limir

Hoyring í Trivnaðarnevndini

Bjørg Dam
Poula Patursson
Eyð-britt Tjaldrastein

ADHD FELAGIÐ

Viðmerkingar til broyting av løgtingslóg um Heilsutrygd

8.nov 2023

Heilivágur tryggjar gerandisdegin

Concerta Heilivágurin virkar so mikið væl, at man er farin frá ca 1,5 Stjørnur í miðal, og upp á 5 stjørnur í miðal 🤩🤩🤩

Hettar er ein statistikkur í einum sum vurderar hvussu væl tú dugur at koyra, og síðan man byrjaði uppá heilivágin, tóru stjørnurnar, at vekse ógvuliga 🤩😊

Hey tit... Nú havi eg verið á heilivágið í skjótt 2 ár, og tað sum er mest Ótrúligt við hesum, at eg havi eisini í hettar sama tíðarskeiði klára at haft eitt stabilt kærleiksliv, og kann telja ósemjurnar á einari hond ❤️

Eg havi eisini ongantíð sum óviðgjørdur kunna klára at haft eina krónu á kontu, uttan hon helst var brúkt áðrenn hon kom inn á konto... Nú tosa vit um at man er á gáttini, at man hevur eginpening nokk til at fáa egnan bústað ❤️

Samstundis eri eg forbetraður ótrúliga nógv í mínum starvið sum chauffør, og vandin fyri at eg geri nakað býtt í ferðsluni kanska minkaður eini 90%, og slit á bremsur, og dekk er minka ógviligt. Bilurin hjá arbeiðgevarnum, hevur eina skipan, sum gevur próvtal, fyri hvussu skynsamt tú koyrir. Tað plagdi at vera so lágt sum 25%, og nú kléri eg heilt upp á 90% viðhvørt ❤️

Ótrúligt sum eg eri takksamur fyri hendan møguleikan eg fekk at liva eitt gott lív, og hevði tað ikki verið fyri Barnaverndartænastuna í Tórshavnar kommunu hevði eg aldrin fingi nakra hjálp, og fekk enntá stuðul til sjálva útgreiningina 🤩🤩🤩

Tað negativa er bara at vit framvegis eru so stigmatiseraði, og tað er so ræðuliga tungt at fáa heilivág útflyggjaðan, og tann parturin hevur veri ótrúliga tungur 😢 men vónandi gerst alt betri ❤️

Takk fyri at eg sleppi at vera ein partur av tykkum, og gott vikuskiftið ❤️😊

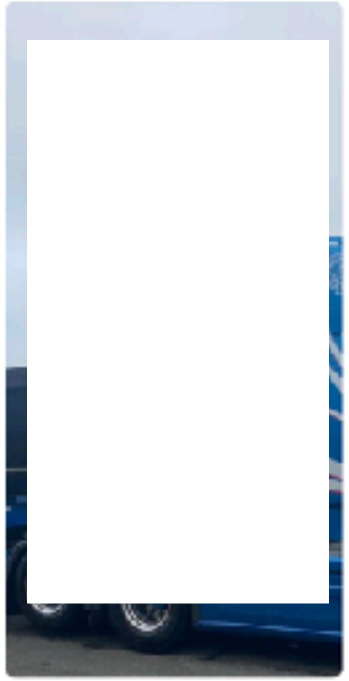

Heilivágur neyðugur

-Heilivágurin ger, at ung megna skúlan, vaksin sítt arbeiði og foreldur við ADHD, megna gerandisdagin við børnum og halda hús og heim.

-Áleið 70-80% av fólkum við ADHD fáa munandi gagn av ADHD heilivági.

Útbúgving

-33% við ADHD hava miðnámsútbúgving, í mun til 80%
-10% hava eina longri útbúgving ímun til 33%
- +30% av vaksnum við ADHD eru í láglønarbólkum, til samanberingar við 7% av øllum.

ADHD er 80% arvaligt
Tí eru familjur, ið hava 1-4 x útr. til heilivág

Gjógvin millum rík og fátøk vaksur

-Foreldur royna at rinda heilivágin fyri tey ungu, helst ímeðan tey ganga í skúla.
-Hægri kostnaður økir um fátækaragjónna, tí sperd foreldur fara at hava verri ráð at fíggja heilivágin hjá børnunum

- Lesandi uttan ressursufull foreldur, hava ongan møguleika

-Sostatt er hettar við til at fastlæsa ein bólk við breki sosialt, sum hagtøl annar vísa, klárar seg líka væl sum onnur, tá tey fáa viðgerð.

Ynski: Ókeypis heilivágur lesandi

Endamál: At fólk við ADHD blíva sjálvstøðugir borgarar

-Lesandi skula fáa heilivág ókeypis, tí brekið ger, at tey skula brúka alla sína orku uppá skúlan, ístaðin fyri at arbeiða fyri heilivág.

- Kostar heilivágurin ov nógv, er einasti mátin at nøkur ung lesandi kunna fíggja heilivágin við sølu

ADHD FELAGIÐ

Viðmerkingar til broyting av løgtingslóg um serliga stuðulsveiting

8.nov 2023

Orsøkir til broytingaruppskotið eru

- "Almenni útreiðsluvøksturin skal tálmast. Sum ein liður í sparitiltøkum í sambandi við fíggjarlógina 2024, er ætlanin, at ung í vanligum útbúgvingaraldri ikki skulu hava rætt til stuðulsveiting sbrt. løgtingslóg um arbeiðsfremjandi tiltøk aftrat lestrarstuðli. Ung við serligum tørvi verða sostatt javnsett við lesandi, ið ikki hava serligan tørv."

"Líka fyri øll" ella rættvísi?

- At taka serligu stuðulsveitingina burtur fyri lesandi við sálarligum avbjóðingum ger tað nærum ógjørligt at megna lesnaðin.

- Tey verða netupp **ikki javnsett** við onnur lesandi!

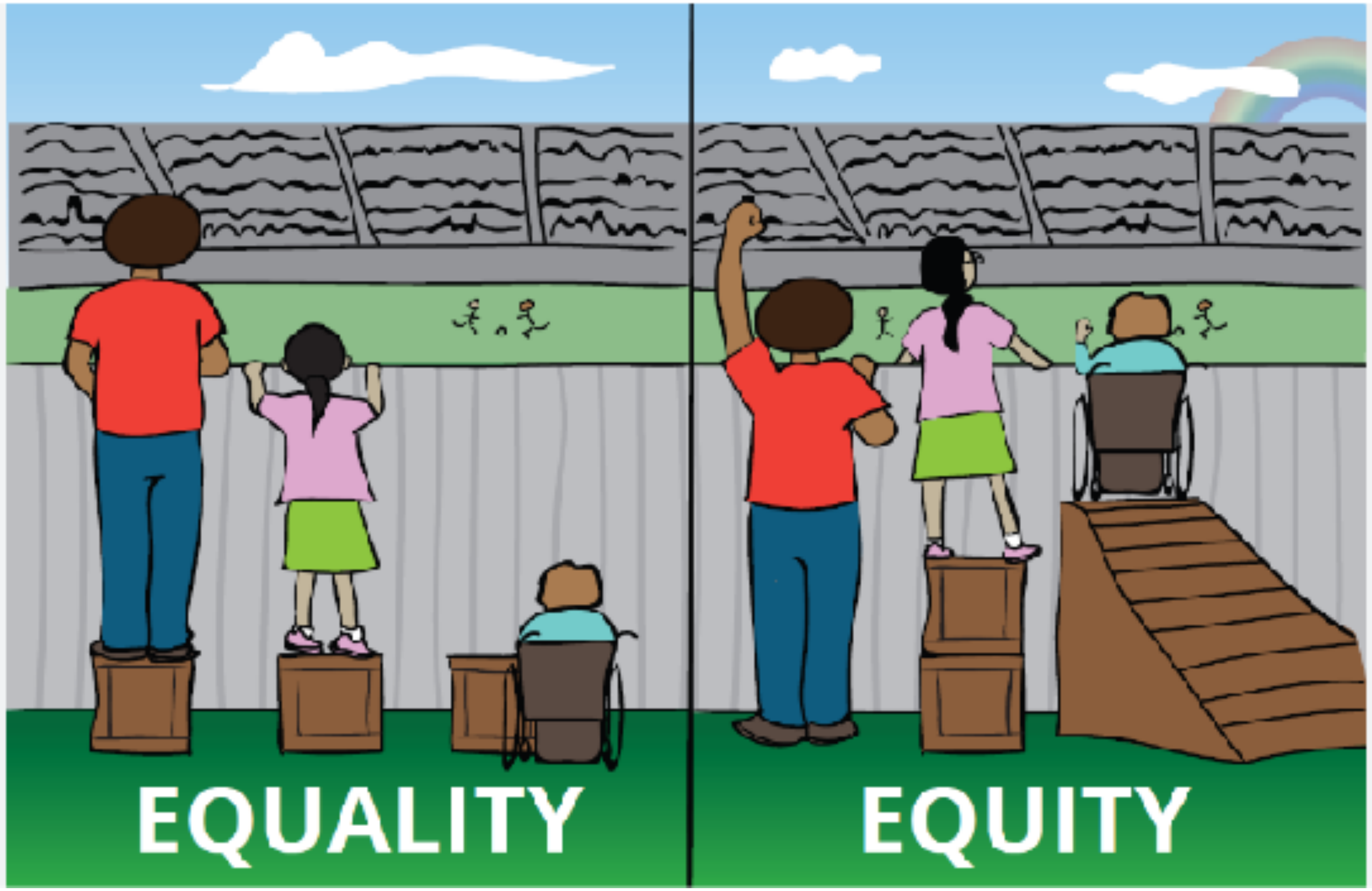

Lesandi við ADHD

- Undir 10% av vaksnum við ADHD hava eina víðarigangandi útbúgving.
- Og 25% av ungum við ADHD í aldrinum 15-24 ár standa uttanfyri skúlaskipanina og arbeiðsmarknaðin
- Lesandi við ADHD brúka nógv meira orku uppá at vera lesandi enn onnur. Tað krevur nógv at skipa dagin, man troyttast skjótari og hevur meira tørv á pausum og at "løðast uppaftur".
- Skúlatíðin kann hjá nógvum hava verið hørð, har tey hava kent seg forkert, eru blivin skeldað meira enn hini og enda tí við vánaligum sjálvsvirði.
- Tað gongur útyvir sálarheilsuna, og tey fáa oftari hjádiagnosur sum angist og tunglyndi.

(donsk tøl 2018 og 2022)

ADHD FELAGIÐ

Hví stuðulsveiting til lesandi?

- Tí er tað av alstórum týdningi at tey hava møguleika fyri at fáa alla ta hjálp tey kunnu, eisini fíggjarliga.
- Tí skulu tey út at finna sær arbeiði fyri at klára seg fíggjarliga, verða tey meira sperd og eru tí í høgum vanda fyri at gevast.
- Tey harðast raktu megna ikki bæði skúla og arbeiði!
- Tá eru vit sum samfelagi við til at halda fast í tølunum, sum vísa, at tað eru nógv færri við ADHD, sum megna skúla og at fáa sær útbúgving.

ADHD FELAGIÐ

ADHD felagið

- Vit sum ADHD felag standa spyrjandi!
- Hvussu ber tað til, at man sparir hesa lívsneyðugu veiting til okkara veikastu borgarar?
- Heldur man, at við at taka eina veiting burtur, so hvørvur diagnosan og serligi tørvurin?
- Hvussu nógv sparir man við at taka hesa veiting burtur til hesi 67 næmingarnar?
- Og í síðsta enda, blívur hetta óivað ein eyka útreiðsla fyri samfelagið!
    - (fyritíðarpensjón, psykiatrisk viðgerð, misnýtsla osv.)

Hjartaliga takk fyri

8.nov 2023